



วารสาร พุทธนวัตกรรมปริทรรศน์

JOURNAL OF BUDDHIST INNOVATION REVIEW

VOL. 5 NO. 2 MAY - AUGUST 2024

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2567

ISSN Print : 2730 - 1842

ISSN Online : 2730 - 2539

ISSUE 12



บทบรรณาธิการ

วารสารพุทธนวัตกรรมการปริทรรศน์ของเราได้มีการปรับรูปแบบหลายประการ เพื่อให้มีความทันสมัย และมีรูปแบบที่เป็นสากลมากยิ่งขึ้น โดยขอบเขตเนื้อหาของบทความที่มีความน่าสนใจ เพื่อเสาะแสวงหาองค์ความรู้ในหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมไทย ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางสังคมยุคใหม่ก้าวสู่อนาคตได้อย่างมั่นคงเพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในบริบทโลกใหม่ที่แตกต่างไม่เหมือนเดิม โดยเฉพาะในเรื่องของนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยมุ่งที่จะสร้างให้เกิดความดี ความงาม และความเจริญรุ่งเรือง ตามแนวทางพุทธธรรม วารสารพุทธนวัตกรรมการปริทรรศน์ในฉบับนี้ มีบทความที่โดดเด่นน่าสนใจในประเด็นต่างๆ จากหลากหลายพื้นที่ จำนวน 15 เรื่อง ประกอบด้วย บทความวิจัยจำนวน 11 บทความ บทความวิชาการจำนวน 3 บทความ และบทความหนังสือจำนวน 1 เรื่อง ประกอบด้วย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ โดยพระมหาเทวินทร์ วรปญโญ (ชินบุตร) การพัฒนารูปแบบโดยนำไตรสิกขาบูรณาการ MCU PTCA Model ขณะนี้วัดกรรมมีคุณภาพมีความเหมาะสมใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิต และจัดการเรียนรู้ ทั้งด้านความถูกต้อง ความมีประโยชน์ และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง, รูปแบบการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน 4 เพื่อการรู้ ตื่น เบิกบาน ศูนย์ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน นานาชาติ วัด-มหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ กรุงเทพมหานคร นำเสนอโดยพระครูสมุห์ชัยพล โสภโณ ได้สร้างรูปแบบ คือ 2 รู้จริง ในการปฏิบัติอย่างเคร่งครัดจนเกิดปัญญาและนำไปสู่การพ้นทุกข์อย่างสิ้นเชิง และรู้ใช้ในการรู้เท่าทันการกระทบสัมผัสในชีวิตประจำวัน และการปฏิบัติเพื่อให้เกิดปัญญาและนำไปสู่การพ้นทุกข์, การสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชนไทยผ่านโครงการแดร์เชิงพุทธบูรณาการ ปัญญา เรือนดี องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในโครงการแดร์สอนให้รู้พิชภัยยาเสพติด คิดแก้ปัญหาอย่างแดร์ ประยุกต์หลักธรรมนำพาความสุขแท้ ได้รูปแบบการสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชนไทย DSCB โดย D (D.A.R.E) หลักสูตรแดร์, S (School) โรงเรียนแดร์ ผ่านโครงการคุณธรรมจริยธรรม, ชุมชนหมู่บ้านศีล 5 ผ่านโครงการ บวร (วัดบ้านโรงเรียน) และหลักพุทธธรรม สอดแทรกในบทเรียน สร้างวิธีคิดแบบแดร์ด้วยหลักคุณธรรม, นวัตกรรมการพัฒนาประสิทธิภาพของเทรนเนอร์ยุคใหม่เชิงพุทธบูรณาการ, สมชาย ศรานุกรักษ์ ผู้เชี่ยวชาญโปรแกรมการเรียนรู้ โกลบอล อะคาเดมี เบรนน์แท็ก สเปนเชียลตี้ นำเสนอองค์ความรู้ที่ได้เป็น นวัตกรรมการพัฒนาประสิทธิภาพของเทรนเนอร์ยุคใหม่เชิงพุทธบูรณาการคือ โมเดล 5D3H โดย 5D เป็น บทบาท 5 ด้าน คือ Define, Design, Develop, Deliver และ Decide ส่วน 3H เป็นคุณสมบัติ 3 ด้านคือ Head, Heart, และ Hands ที่ครอบคลุมขั้นตอนการทำงาน และการพัฒนาประสิทธิภาพเทรนเนอร์ที่รอบด้าน



มากขึ้น ช่วยยกระดับการฝึกอบรมทรนเนอร์ เปลี่ยนศูนย์กลางการเรียนรู้จากเนื้อหาไปสู่ผู้เรียน ก่อให้เกิดผลลัพธ์ในการฝึกอบรมที่ดีขึ้นกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดฝึกอบรม,

กระบวนการพัฒนาการสื่อสารของพนักงานขายเวชภัณฑ์ยาโดยพุทธสันติวิธี ผู้นำโดย สมมนัส มนัสไพบุลย์ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยด้วยโมเดล 8S-CPR หลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการ 8 module และการเสริมสร้างปัญญา พัฒนาการสื่อสาร จัดการถอดบทเรียน หรือเรียกชื่อย่อว่า CPR เป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาการสื่อสารของพนักงานขายเวชภัณฑ์ยาโดยใช้แนวทางพุทธสันติวิธี , **กระบวนการพัฒนาสติสำหรับเยาวชน ของโรงเรียนบ้านนายผลโดยพุทธสันติวิธี** สรัญญา บุญเติม ได้นำเสนอในกระบวนการพัฒนาสติสำหรับเยาวชน “SATI-D Model” สร้างสิ่งเร้าจูงใจ ฝึกให้รู้เท่าทัน ตั้งมั่น ไคร่ครวญ ขวนสร้างสรรค์ หมั่นเพียรพัฒนา โดยครูผู้สอนในโรงเรียนสามารถนำกระบวนการพัฒนาสติตามหลักสติติโมเดล ไปใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างการมีสติรู้เท่าทันในการดำเนินชีวิตได้ , **การศึกษาพิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์เมี่ยน ตำบลห้วยชมภู อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย** ผู้นำเสนอโดย เหลียง เสี่ยวยู๋ ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ สารสำคัญในพิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์เมี่ยนชี้ให้เห็นอัตลักษณ์ความเป็นเมี่ยนที่สะท้อนถึงความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตของชาวเมี่ยนมาจากเทพเจ้าและจะไปรวมอยู่กับเทพเจ้าในชีวิตหลังความตายในที่สุด, **ศึกษาวิเคราะห์พุทธนวัตกรรมการสื่อสารที่ปรากฏในอรรถกถาธรรมบท** พระมหาวงศ์ศักดิ์ อากาศโร (กามขุนทด) รูปแบบการสื่อสารที่เป็นกระบวนการวิธีการสื่อสารที่หลากหลายผสมผสานกัน คือวิธีสื่อสาร สื่ากการสื่อสาร กลวิธีและอุบายประกอบการสื่อสาร ทั้งนี้ก็เพื่อให้เหมาะสมกับหลักธรรมคติดุริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร , **การศึกษาวิเคราะห์วัดในพระพุทธศาสนาเถรวาทในฐานะเป็นแหล่งพุทธนวัตกรรมการสื่อสาร** พระครูวินัยธร รุ่งฤทธิ์ ฐิตทินโน ได้นำหลักธรรมในรูปแบบใหม่ๆ ผ่านสื่อใหม่และกิจกรรมที่น่าสนใจ เพื่อเป็นการดึงดูดให้พุทธศาสนิกชนหันมาสนใจ โดยสอดแทรกคำสอนทางพระพุทธศาสนาผสมผสานกับกลยุทธ์การสื่อสารร่วมกับสื่อใหม่ต่าง ๆ หรือจะเรียกว่าพุทธนวัตกรรมการสื่อสารเพื่อให้มีความน่าสนใจในการสื่อสารและเน้นการนำเสนอไปที่แก่นแท้แห่งคำสอน, **วิเคราะห์นวัตกรรมการสื่อสารพุทธธรรมขององค์ทะไลลามะ ที่ 14** พระมหาสัณญา วชิโร (สุขทน) นำเสนอเพื่อให้เกิดความรู้ ในหลักธรรมะ เข้าใจได้ง่าย และนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม การสร้างความเชื่อมโยงความสำคัญระหว่างพุทธศาสนา นวัตกรรมและการสื่อสาร ผสานสอดรับเชิงปฏิบัติกับนวัตกรรมและวิจัย การใช้นวัตกรรมเพิ่มช่องทางการสื่อสารพุทธธรรมในชุมชนยุคดิจิทัล ใช้เทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน ทำให้เกิดสื่อสารที่ไร้พรมแดน และช่วยให้ผู้คนเชื่อมต่อกันได้ผ่านนวัตกรรม, **การพัฒนา** **กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน** โดยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเน้นพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความ





ฉลาดทางวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 วิภาฯ แซ่เฮ้อ โดยมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเน้นพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางวัฒนธรรม ทักษะความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนรวมไทยพัฒนา 6 หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การสอน โดยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเน้นพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางวัฒนธรรม,

ในส่วนของบทความวิชาการ เรื่อง **การพัฒนาคุณภาพชีวิตในโลกยุคเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์** นำเสนอโดย พระภาวนาวิจิตร วิ. นำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สอดคล้องกับโลกในยุคปัจจุบัน การตระหนักรู้ถึงผลกระทบทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ จะช่วยให้บุคคลสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมได้ การเข้าใจโลกตามความเป็นจริง การพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการฝึกคิดเชิงบวก, **กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยพุทธสันติวิธีก่อนฟ้องชั้นพนักงานอัยการ** ผู้นำเสนอ ญัฐเมธัส สิริไตรรัตนกุล ถือเป็นการจัดการความขัดแย้งในรูปแบบหนึ่งก่อนที่จะนำคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมกระแสนี้ด้วยการเจรจาไกล่เกลี่ยของคู่ความทั้งสองฝ่ายโดยมีคนกลาง โดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ พรหมวิหารธรรม 4 และสังคหวัตถุธรรม 4 มาประยุกต์ใช้กับ "หลักอริยสัจ 4 (RCGP) + อริยมรรคมีองค์ 8" เป็นหลักคิดในการดำเนินการกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยสันติวิธี, บทความวิชาการลำดับต่อมา **การให้สุนทรียภาพแห่งชีวิต** จากการนำเสนอศรัณยารัตน์ จตุรภูมิทรัพย์ บทความวิชาการนี้กล่าวถึงความรู้สึที่เกิดขึ้นจากการให้ โดยมีแนวคิดแบบ อัตวิสัย หรือจิตวิสัย(Subjectivity) เป็นความรู้สึที่เกิดขึ้นจากภายในตัวผู้ให้เอง ยึดเอาความรู้สึ้นั้นเป็นศูนย์กลาง ถือว่าการให้นั้นสามารถสร้างความสุข ความอึดอึดใจแก่ตนเองได้จากการแบ่งปันที่มีได้หวังผลตอบแทนใด ๆ และเหตุผลอื่น ๆ อีกมากมาย ดังนั้น การให้แบบใดกันที่สามารถสร้างความสุขและเป็นสุนทรียภาพให้กับชีวิตได้จริง

ปิดท้ายเล่มนี้ด้วยบทวิจารณ์หนังสือเรื่อง **โพชฌงค์ 7** ผู้นำเสนอสมนึก หงษ์ยิ้ม บทวิจารณ์นี้นำเสนอในประเด็น อธิบายครอบคลุมทั้ง 4 ประเด็นสำคัญ คือ 1. ความหมายและลักษณะของโพชฌงค์ 2. แจกแจงองค์ธรรมของโพชฌงค์ 3. ความสำคัญของโพชฌงค์ 4. วิธีฝึกโพชฌงค์แสดงวิธีเจริญโพชฌงค์ 7 ถึงแม้ว่าจะมีการใช้ศัพท์ทางพระพุทธศาสนาบางคำที่ยากต่อความเข้าใจ และศึกษาต่อ โพชฌงค์ 7 องค์ธรรมแห่งการตรัสรู้หนึ่งในโพธิปักขิยธรรม 37 ประการ มรดกชิ้นสำคัญที่พระพุทธเจ้าทรงมอบไว้ให้เรา

กองบรรณาธิการวารสารพุทธนวัตกรรมการบริหารศรัณยารัตน์ขอขอบคุณท่านผู้เขียน ท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดีตลอดมาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์มีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้





ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น สำหรับผู้อ่านวารสารหรือผู้ที่สนใจจะส่งบทความมาให้ทางวารสารพิจารณาลงตีพิมพ์เผยแพร่ บทความจะได้รับการกลั่นกรอง โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งเราเชื่อว่าบทความต่างๆ ที่ผ่านการพิจารณาจากวารสารเป็นบทความที่มีคุณภาพ มีความโดดเด่นในระดับสากล

สุดท้ายนี้ หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นกองบรรณาธิการขอ
น้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง



ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงเพชร สมศรี
บรรณาธิการวารสารพุทธนวัตกรรมการบริหาร

